Utánuk majdnem semmi

A 25 ÉVVEL EZELŐTTI olimpiai bronzérmesek szerint agresszivitás váltotta fel a technikát, pedig az övék volna a legjobb fegyvernem

Az 1988-as szöuli játékok bronzérmes magyar férfi tőrcsapata: Érsek Zsolt, Szekeres Pál, Busa István, Gátai Róbert és Szelei István az eredményhirdetésen a XXIV. nyári olimpián

FOTÓ: MTI

Huszonöt éve a férfi- és a női csapat nyerte a magyar tőrvívás legutóbbi olimpiai érmét. A női szakág erős maradt itthon, a férfi azonban majdnem eltűnt. Az 1988-as szöuli játékok bronzérmesei között államtitkár-helyettes és segédmunkás is akad, de néhány vívómester is. A legkevésbé látványos fegyvernem szerelmesei, ők tudják (és el is mondják), miért. Igaz, amit ma a páston látnak, attól rosszul vannak, a fegyvernem hazai helyzete pedig majdnem kilátástalan. De mégsem teljesen az.

Rálép a nyakára, hasba szúrja kétszer

Busa István a magyar férfi tőrvívás egyetlen egyéni Európa-bajnoka 1991-ből. Jelenleg segédmunkából él, hol bútorokat cipel, hol díszleteket állít össze filmforgatáshoz. Amikor utolértük, éppen függönyöket varrt, de cigiszünetet tartott. A tőrt viszont már letette, bár két éve még indult a veterán Eb-n a Kecskeméti Repülő és Vívó Sportegyesület színeiben.

„Olykor-olykor focizom még, de másnapra megbánom, mert két hétig fáj mindenem – mondja. – *A vívással annak idején nekünk még szerencsénk volt, sok időt áldozhattunk rá, és áldoztunk is. Pedig számunkra az anyagiak még nemigen kerültek előtérbe, az 1992-es olimpiai negyedik hely után itthon be sem engedtek bennünket az ünnepségre, míg most annyi pénzt keresnénk vele, hogy többé nem kellene dolgoznunk. Ami ma folyik a páston, az már élet-halál harc. Az agresszivitás dominál, az egyik már a földön fekszik, a másik a nyakára lép, és még hasba szúrja kétszer. Eltűntek azok a gyönyörű, briliáns akciók. Itthon vívókomplexum felépítésével próbálkoznak Kecskeméten, mert még nem tudták a vívás szeretetét kiölni az emberekből. Edzők viszik saját pénzükből versenyekre a gyerekeket, csinálják és csinálják. Nagyon tisztelem őket, hogy a mostani körülmények között is folytatják. A vívást és a sportot az államnak nem szabadna kiengednie a kezéből, mert sport, tudomány és művészet nélkül nem él az ország."*

GÁTAI RÓBERT
olimpiai bronzérmes

Már a németek fellegvára is árnyéka önmagának, sokkal kevesebben vívnak, mint korábban.

A simli, a moslék és az igaz tudás

Szelei István edzőként válogatott versenyzővel is foglalkozik (legalábbis amikor a Londonban élő Varga Gabriella hazajön), de amatőr tanítványokat is oktat, köztük hatvan feletti is van. Zsűritagként és edzőként is aktív résztvevője a hazai és a nemzetközi versenyeknek.

„A tőrvívás a hátrányára változott, mi pedig nem jól követtük – véli. – *A zsűri már megadja a simlit, pedig attól, hogy valaki megy előre, még nem támadó. Ez egy moslék, pedig a szabályokat nem változtatták meg. A külföldiek közül sokan verekszenek: amikor védeni kellene, akkor is szúrnak, ha nem jó az első támadásuk, szúrnak még kettőt, pedig ha ellenfelük véd, el kellene veszíteniük a támadás jogát. Ezzel szemben a miénk volt a klasszikus vívás, máshogyan nem is tanulhatnak meg tőrrel vívni az emberek. Én is nagy mesterekkel iskolázhattam, Hátszegi Jóska bácsival, Bay Béla bácsival, Gyuricza Józseffel, Fülöp Mihállyal. Régebben mindenki tőrrel kezdte a tanulást, technika nélkül nem állhatsz oda, ismerni kell az akciókat. A magyarok technikája most sem rosszabb, mint a külföldieké."*

Érsek Zsolt egy éve a férfi utánpótláskeret szövetségi edzője. Évtizedek után otthagyta egykori mesterét, Beliczay Sándort, és perben áll vele Osváth Richárd tavalyi paralimpiai bronzérmének edzői javadalmazása miatt. Érsek Zsolt tíz és tizenegy éves fiai az MTK-nál, Szelei Istvánnál kezdtek ősszel tőrvívást tanulni.

„A francia vívás hanyatlását is az okozta, hogy elmentek külföldre az edzői, éppúgy, mint a magyar tőrszakemberek sokasága. Most először is azokat kellene megbecsülni, akik itthon maradtak, hogy tervezni tudjanak, hiszen az elhivatott edzőknek is van családjuk, amelyről gondoskodniuk kell – mondja. – *Én éppen Szöul évében, 1988-ban végeztem a TF-en, utánunk legfeljebb két évfolyam diplomázott ott, aztán megszűnt az edzőképzés is. Pedig a tőrvívás nehéz szakág,*

nehezebben oktatható, mint a párbajtőr. Csoda, hogy vagyunk egyáltalán. Vissza kell térnünk az alapokhoz. Az egyik fontos feladat a versenyrendszer átszervezése, ezért rendezünk B-kategóriás nemzetközi versenyeket, öt-hat ország vívói jönnek el, így sok asszót tudnak vívni a gyerekek. Rendszerbe foglaltuk a munkát a válogatottnál, a keretedzések nyíltak, aki vívni, dolgozni akar, az nincs kizárva, mindenki vívhat a felsőbb korosztályokkal. Életpályamodellt kellene állítani a fiatalok elé. Óriási a felelősség a szövetségen, hogy a megemelkedő állami támogatást jól használja fel."

Még sípol is, de hiába: az internet az úr

Gátai Róbert húsz éve tagja a nemzetközi zsűrinek, húsz tanítványt oktat a Törekvésben. Azonos nevű fia az MTK tagja, junior-világbajnoki érmes, de édesapja szerint sem tesz eleget az eredményekért.

„Az MTK annak idején irgalmatlanul erős volt, hasonló, mint Tauberbischofsheim – mondja idősebb Gátai Róbert. *– De már a németek fellegvára is árnyéka önmagának, sokkal kevesebben vívnak, mint korábban. A szakág idén előreléptett, több világversenyre eljutnak a versenyzők, míg tavaly, az olimpia évében csak három világkupán jártak a nyolcból. Viszont nagyon kevesen vannak. Évek óta részt veszek a toborzásokon, ezek látványosak, sisakot, műanyag tőrt, mellényt kapnak a gyerekek, amely még sípol is találatnál, de aki jön, többnyire az interneten talál rá a vívásra. Egy-egy nagy siker után egyébként ugrásszerűen megnő a létszám, Szilágyi Áron olimpiai aranya után a férfi párbajtőrcsapat világbajnoki győzelmének is van ilyen hatása."*

Támogatás, tanulás és munka: mindez segít

Szekeres Pál az Emberi Erőforrások Minisztériumának sportért felelős helyettes államtitkára. Idén kerekes székes versenyzőként is visszavonult, és nagy szívfájdalmára a gyermekei sem vívnak már.

„Ez az egyetlen klasszikus fegyvernemünk, amelyben nincs olimpiai bajnokunk. Két erős generációnk volt, az első a Kamuti Jenő-, Gyuricza József-, Fülöp Mihály-féle volt, a második a miénk – mondja Szekeres Pál. – A legutóbbi jelentősebb siker Marsi Márk negyeddöntőbe jutása volt a sydneyi olimpián. Most korosztályos szinten vannak szép eredmények, de a tizenhat sportágat támogató állami program hatása kétezer-húszig már a felnőtteknél is megmutatkozhat. Ehhez azonban korszerű vívótudás kell, a külföldi versenyekre eljáró mesterek követhetik a mai tőrvívást. Nagyon kellenek a fiatal edzők, még senki sem tudta túlszárnyalni a még mindig aktív Szőcs Bertalan, Beliczay Sándor és Solti Antal eredményeit. Ez nagyon munkás fegyvernem, sokat kell edzeni és versenyezni."